

Verlichting

Door Bert Zijlstra

'Verlichting' is een veelgebruikt begrip. Licht verdrijft de duisternis waardoor je beter kunt waarnemen. Verlichting duidt op een betere situatie. Ook binnen een spirituele context.

Hoe men het ook definieert, altijd wordt met iemand waarvan wordt gezegd dat hij verlicht is een persoon bedoeld die 'beter' is en beter functioneert dan 'de gewone man'. Wat is de oorspronkelijke betekenis van verlicht zijn en hoe word je dat?

Verlicht zijn

Iemand die verlicht is handelt vanuit een innerlijke stille, stabiele kracht en een gevoel van volmaakt geluk. Angst en andere negatieve gevoelens kent hij niet meer. Blij en spontaan geniet hij van het leven. Omdat hij blijvend gevestigd is in het transcendente is zijn handelen volledig in overeenstemming met de wetten van de natuur en dus overeenkomstig de wil van God. Ieder mens heeft vrijheid van handelen. Een verlichte zal daar nooit inbreuk op maken. Zijn gedrag is vol tolerantie, begrip en compassie. Maar tegelijkertijd is hij ook zeer krachtig, onder andere in het aangeven van grenzen. Hij laat niet met zich sullen! Vanuit belangeloze liefde ondersteunt hij de groei naar verlichting van iedereen waarmee hij in aanraking komt.

Dieren voelen de kracht en de liefde van iemand die verlicht is en zoeken zijn gezelschap op. Voor een dergelijke persoon voelen ze geen angst. Vandaar de verhalen over de heilige Franciscus.

We loven het gedrag van 'goede lieden'. Al snel kregen ze daarom (in het verleden) het predicaat 'verlicht' opgeplakt. Veel mensen willen graag dezelfde gemoedstoestand ervaren als deze mensen en men probeert dat vaak te verkrijgen door hun gedrag na te bootsen. Echter, je wordt niet verlicht door belangeloos te handelen. Het is andersom: je gedrag is automatisch belangeloos als je verlicht bent. Maar hoe word je verlicht?

Het verenigd veld

Vanuit de moderne natuurkunde weten we dat het grondniveau van de schepping een gebied is van oneindige energie. Er zijn kille technische termen voor. Meer algemeen wordt de term 'het verenigd veld' (of gewoon 'het veld') veel gebruikt. Vanuit dit 'veld' is alles ontstaan en wordt de groei en evolutie van de schepping in al zijn verscheidenheid geregeld.

Vanuit spirituele tradities is bekend dat dit grondniveau veel meer is dan wat daarover in de moderne natuurkunde bekend is. Het is een veld van zuiver bewustzijn (chit) en

perfect geluk (ananda) dat door de menselijke geest bewust ervaren kan worden. De bewuste ervaring van het in contact staan met dit grondniveau geeft innerlijke kracht, energie en voldoening. Verlicht zijn is 'niets anders' dan het ten volle permanent bewust ervaren van deze aan alles ten grondslag liggende basis. Verlicht worden is het tot stand brengen van de bewuste ervaring van deze transcendente basis.

Het probleem daarbij is dat er in de geest een verbinding geopend moet worden met iets dat ligt voorbij het bewuste denken. Naar het 'niets', de 'leegte' voorbij het denken. Naar de ervaring van de stille geest die alert en wakker is zonder gedachten. Ben je daar, dan ontdek je dat de veronderstelde leegte vol is met schatten en mogelijkheden. Verkrijg je toegang tot de oneindige stilte in jezelf, dan gaan ongekend mooie werelden voor je open.

Maar met je bewuste gedachten kun je niet bij die voorbij alles gelegen stilte komen. Immers, alles ontstaat uit het transcendente. Ook gedachten. En net zo min als je bij een geboorte een baby terug kunt duwen, kun je met een gedachte die uit het transcendente veld is opgekomen en zijn weg naar buiten is ingeslagen teruggaan naar het transcendente.

De gedachte (terug) naar het transcendente te willen, of de stille wens (gedachte) te koesteren de geest leeg te maken (en het transcendente bewust te ervaren) werkt daarom niet. Wat wel?

Natuurlijke groei

Zelf zijn we niet bij machte bewust contact te maken met het transcendente, maar de natuur kan dat wel! Groei is een natuurlijk fenomeen en alles wat nodig is voor spirituele groei (de groei naar verlichting) is de natuur de kans geven haar krachten daarvoor in te zetten. Ook al is datgene wat ik wil hetzelfde als dat wat de natuur wil, toch moet ik het aan de natuur overlaten. Daarbij komt dat als de natuur groei laat plaatsvinden ze dat moeiteloos en holistisch doet. Niets wordt vergeten of overgeslagen. Veel, heel veel moet er op het gebied van het functioneren van lichaam en

geest veranderen voordat de bewuste ervaring van de stilte en de bliss van het transcendente een dagelijkse realiteit kan worden. Het is zoveel dat het te vergelijken is met een huis waar een ingrijpende verbouwing gaande is. In dit geval is dat 'huis' het eigen lichaam. De natuur coördineert en voert vergaande veranderingen uit terwijl het leven doorgaat. Naarmate de veranderingen vorderen, merken we dat we anders en beter functioneren. We doen meer met minder moeite.

Als door verdergaande groei verlichting, het permanent bewust ervaren van het transcendente een normale ervaring wordt, waarom vindt deze groei dan niet van nature bij ieder mens plaats?

Het laten gebeuren

Om de groei naar verlichting te laten plaatsvinden moeten de omstandigheden waaronder dat kan door de mens zelf geschapen worden. Daarvoor is nodig:

– kennis te hebben van de waarde van verlicht zijn. (In de praktijk heeft zo goed als niemand die met Transcendente Meditatie (TM) begint dat. Men ziet alleen neveneffecten van de groei naar verlichting zoals een betere lichamelijke en geestelijke gezondheid. Men begint bv. vanwege een te hoge bloeddruk.)

– dat voor jezelf willen.

– te weten dat je wil, wens of verlangen (naar verlichting) noodzakelijk is maar niet voldoende.

– te weten dat niet jij, maar de natuur het werk moet doen. (Dat weet in het begin ook niemand. Naarmate men langer de TM techniek beoefent wordt duidelijk dat je 'een stap opzij' moet doen.)

– te weten dat het de TM techniek is, zoals geleerd door Maharishi Mahesh Yogi en onderwezen door erkende leraren die de omstandigheden schept waaronder de groei veilig en (relatief) snel kan plaatsvinden. Dat laatste weet natuurlijk ook bijna niemand. Zoals de situatie nu (nog) is, is het daarom een kwestie van geluk hebben als iemand tegen de TM techniek aanloopt en ermee begint. Maar dan, als je eenmaal de moeiteloze TM techniek geleerd hebt komt het moeilijke: de tijd nemen de natuur haar evolutionaire werk te laten doen. Alleen dan wordt langzaam maar zeker de deur naar het transcendente steeds verder geopend, ervaar je het licht dat de duistere wolk van onwetendheid verdrijft en word je een kenner van de werkelijkheid. Je herinnert je je onsterfelijke kosmische status. Er is een einde gekomen aan de vergissing van het intellect en de identificatie met het sterfelijke lichaam.

Stralend sta je daar: verlicht!